

Scott Ritter: Jak jsem se snažil zabránit americké invazi do Iráku v roce 2003 a proč jsem neuspěl

infokuryr.cz/n/2023/02/01/scott-ritter-jak-jsem-se-snazil-zabranit-americke-invazi-do-iraku-v-roce-2003-a-proc-jsem-neuspel

kuryr

1. února 2023

Žádná pravda nezastaví nejmocnější válečnou mašinerii na světě poháněnou lží jejího prezidenta

Aby splnil svou slavnostní, ústavou zakotvenou povinnost, 43. prezident Spojených států George W. Bush 28. ledna 2003 stanul před tribunou v komorách Kongresu Spojených států a promluvil k americkému lidu.

„Pane předsedo,“ začal prezident, „viceprezidente Cheney, členové Kongresu, vážení občané a spoluobčané, každý rok se zde podle zákona a zvyklostí scházíme, abychom zvážili stav Unie. Letos,“ pronesl vážně, „se scházíme v této síni s hlubokým vědomím rozhodujících dnů, které jsou před námi.“

Ony „rozhodující dny“, o nichž Bush hovořil, se týkaly rozhodnutí, které již učinil, napadnout v rozporu s mezinárodním právem Irák s cílem odstranit iráckého vůdce Saddáma Husajna od moci.

Změna režimu byla základem politiky Spojených států vůči Iráku od doby, kdy otec Bushe 43, Bush 41 (George H. W. Bush), přirovnal Saddáma Husajna k Adolfu Hitlerovi a požadoval spravedlnost podobnou Norimberku za zločin napadení Kuvajtu. „Znovu Hitler,“ řekl Bush starší davu na republikánské dobročinné akci v texaském Dallasu. „Ale nezapomeňte: Když skončila Hitlerova válka, konal se Norimberský proces.“

Američtí politici, zejména prezidenti, kteří chtějí vést svou zemi do války, nemohou od takových prohlášení jednoduše upustit. Proto si Bush ani po vyhnání irácké armády z Kuvajtu v únoru 1991 nemohl oddechnout, dokud byl Saddám Husajn u moci – blízkovýchodní obdoba Adolfa Hitlera musela odejít.

Administrativa Bushe 41 zavedla na Irák sankce podporované OSN, jejichž cílem bylo zadusit ekonomiku země a podpořit změnu režimu zevnitř. Tyto sankce byly spojeny s povinností Iráku zničit své zbraně hromadného ničení, včetně raket dlouhého doletu a programů chemických, biologických a jaderných zbraní. Dokud zbrojní inspektoři OSN nepotvrdí, že je Irák odzbrojen, sankce zůstanou v platnosti. Jak však jasně uvedl Bushův ministr zahraničí James Baker, tyto sankce nebudou nikdy zrušeny, dokud Saddám Husajn nebude odstaven od moci. „*Nemáme zájem,*“ prohlásil Baker 20. května 1991, „*aby se sankce zmírnily, dokud bude Saddám Husajn u moci.*“

Navzdory sankcím Saddám Husajn přežil vládu Bushe 41. Bushův nástupce Bill Clinton pokračoval v politice sankcí vůči Iráku a kombinoval je se zbrojními inspekcemi OSN, aby Saddáma Husajna oslabil. V červnu 1996 využila Clintonova administrativa proces zbrojních inspekcí OSN jako zástěrku k provedení převratu proti Saddámovi. Toto úsilí selhalo, ale ne celá politika. V roce 1998 Clinton podepsal zákon o osvobození Iráku, čímž se změna režimu v Iráku stala oficiální politikou Spojených států.

Saddám přežil i Clintonovu vládu. Když však došlo na realizaci amerických plánů na změnu režimu v Iráku, ukázalo se, že do třetice všeho dobrého – Saddámův osud byl zpečetěn, když byl v roce 2001 zvolen prezidentem syn Bushe 41, George W. Bush. Clintonovi se sice nepodařilo Saddáma Husajna odstavit od moci, ale podařilo se mu zmařit snahu inspekce OSN dohlížet na odzbrojení Iráku, což umožnilo USA nadále tvrdit, že Irák neplní svou povinnost odzbrojit, a tím ospravedlnit pokračování hospodářských sankcí.

Zde se problém stává osobním. Od roku 1991 do roku 1998 jsem působil jako jeden z vedoucích zbrojních inspektorů OSN v Iráku a dohlížel na jeho odzbrojení. Právě můj inspekční tým se v červnu 1996 pokusila CIA využít k tomu, aby pomohla zahájit převrat proti Saddámovi, a právě pokračující vměšování USA do práce mých inspekčních týmů bylo důvodem mé rezignace z OSN v srpnu 1998. Několik měsíců po mém odchodu Clintonova administrativa nařídila zbrojním inspektorům OSN opustit Irák a poté zahájila bombardovací kampaň, operaci Pouštní liška.

*„Většina cílů bombardovaných během operace Pouštní liška neměla nic společného s výrobou zbraní,“ napsal jsem ve své knize *Frontier Justice*, vydané v roce 2003. „Během dvaasedmdesátihodinové kampaně bylo zasaženo 97 ‘strategických’ cílů; 86 z nich souviselo výhradně s bezpečností Saddáma Husajna – paláce, kasárna, bezpečnostní zařízení, školy a velitelství zpravodajských služeb. Každý z těchto objektů byl bez výjimky podroben prohlídce inspektorů UNSCOM (většinu těchto inspekcí jsem vedl já) a jejich činnost byla dobře známa a potvrzena jako nesouvisející s UNSCOM.“*

Na závěr jsem poznamenal, že *“Účel operace Pouštní liška byl jasný všem, kdo tato místa znají: cílem byl Saddám Husajn, nikoli irácké zbraně hromadného ničení.“* Po těchto náletech Iráčané definitivně vyhodili inspektory OSN.

To bylo samozřejmě celou dobu cílem USA. Nyní, s novou administrativou u moci, se USA snažily využít nejistoty ohledně stavu iráckých programů zbraní hromadného ničení jako páky na americký lid a celý svět, aby ospravedlnily invazi do Iráku a zbavily Saddáma Husajna moci jednou provždy. Na podzim roku 2002 bylo jasné, že se schyluje k válce.

Vzal jsem si to osobně a rozhodl se tomu zabránit. Šel jsem do Kongresu a snažil se přimět senátní výbory pro zpravodajské služby a zahraniční vztahy, aby uspořádaly skutečná slyšení o Iráku. Odmítly to. Jediným způsobem, jak zabránit invazi, bylo dostat inspektory zpět do Iráku, aby mohli prokázat, že země nepředstavuje hrozbu hodnou války, ale Iráčané si kladli tolik předběžných podmínek, že k tomu prostě nedošlo.

Pak jsem se rozhodl zasáhnout jako soukromá osoba. V Jihoafrické republice jsem se setkal se Saddámovým poradcem a bývalým ministrem zahraničí Tárikem Azízem a řekl jsem mu, že musím veřejně promluvit k iráckému Národnímu shromáždění, aniž by má slova byla upravována nebo prověřována. To byl jediný způsob, jak dosáhnout toho, aby inspektory pustili zpět. Azíz nejprve řekl, že jsem se zbláznil. Po dvou dnech diskuse souhlasil.

Vystoupil jsem v Iráckém národním shromáždění. Už jen kvůli tomu mě lidé obvinili ze zrady, přestože jsem v tom projevu Iráčany nijak nešetřil a hnal je k odpovědnosti za zločiny, kterých se dopustili. Varoval jsem je, že se chystají na invazi a že jejich jedinou možností je vpustit inspektory zpět.

Po tomto vysílání se mnou irácká vláda musela jednat. Setkal jsem se s viceprezidentem, ministrem zahraničí, ministrem ropného průmyslu a prezidentovým poradcem pro vědu. O pět dní později přesvědčili Saddáma Husajna, aby bez předběžných podmínek vpustil zpět do Iráku zbrojní inspektory. Považuji to za jeden z největších úspěchů svého života.

Bohužel ani to nepomohlo. Ano, inspektoři OSN se vrátili, ale jejich práci na každém kroku podkopávaly USA, které se snažily jejich zjištění zdiskreditovat. Nyní, onoho osudného večera 28. ledna 2003, vystoupil prezident, aby dokončil misi – aby předložil argumenty pro válku na základě hrozby, kterou představoval Irák a jeho neznámé zbraně hromadného ničení.

Nejednalo se o novou debatu. Ve skutečnosti jsem se snažil tento druh argumentů vyvrátit už od prosince 1998, kdy USA nařídily zbrojním inspektorům OSN opustit Irák. V červnu 2000 jsem na žádost senátora Johna Kerryho, D-Massachusetts, a kritického člena senátního výboru pro zahraniční vztahy, písemně vyložil svůj případ a publikoval dlouhý článek v časopise *Arms Control Today*, který byl poté rozeslán všem členům Kongresu. V roce 2001 jsem natočil dokumentární film In Shifting Sands (V pohyblivých píscích), abych americkou veřejnost seznámil s pravdou o iráckých zbraních hromadného ničení, stavu jejich odzbrojení a nedostatečnosti amerických argumentů pro válku.

Nicméně prezident Spojených států využil své ústavní povinnosti informovat Kongres a vyhlásil válku na základě lži.

„Téměř před třemi měsíci,“ prohlásil Bush, *„dala Rada bezpečnosti OSN Saddámu Husajnovi poslední šanci odzbrojit [pozn.: to bylo poté, co jsem pomohl přesvědčit Irák, aby umožnil zbrojním inspektorům OSN bezpodmínečný návrat]. Místo toho prokázal naprosté pohrdání Organizací spojených národů a názorem světa.“* Bush prohlásil, že Irák nespolupracoval se zbrojními inspektory OSN, a poznamenal, že *„bylo na Iráku, aby ukázal, kde přesně ukrývá své zakázané zbraně, vyložil tyto zbraně světu na odiv a zničil je podle pokynů. Nic takového se nestalo.“*

Irák prohlásil, že už žádné zbraně hromadného ničení nemá, a proto nemohl nikomu ukázat, kde ukrývá neexistující zbraně. Zbraňoví inspektoři OSN, kteří pracovali v plné spolupráci s iráckou vládou, ve skutečnosti vyvrátili zpravodajské informace poskytnuté Spojenými

státy, které tvrdily, že Irák nedodrží předpisy. USA se řídily zásadami, které se datují od prohlášení Jamese Bakera z května 1991, že sankce nebudou zrušeny, dokud Saddám Husajn nebude odstaven od moci.

Prezident dále uvedl konkrétní tvrzení o nezachycených biologických látkách antraxu a botulotoxinu. Podobně se vyjádřil o chemických zbraních sarin, yperit a VX. „Mezinárodní agentura pro atomovou energii v devadesátých letech potvrdila, že Saddám Husajn měl pokročilý program vývoje jaderných zbraní, měl návrh jaderné zbraně a pracoval na pěti různých metodách obohacování uranu pro bombu,“ řekl prezident.

Byla to pravda – byl jsem jedním z inspektorů, kteří se podíleli na odhalování iráckých ambicí v oblasti jaderných zbraní. Pak ale prezident pronesl 16 slov, která se neslavně zapsala do historie: *„Britská vláda se dozvěděla, že Saddám Husajn nedávno usiloval o získání značného množství uranu z Afriky.“*

Ředitel CIA George Tenet byl později nucen před Kongresem přiznat, že *„těchto 16 slov nemělo být do textu psaného pro prezidenta nikdy zařazeno“*. Jak Tenet později poznamenal, tvrzení o existenci britské rozvědky bylo sice správné, ale samotná CIA neměla ke zprávě důvěru. *„Toto [existence britské rozvědky] nedosahovalo úrovně jistoty, která by měla být vyžadována u prezidentských projevu,“* řekl Tenet, *„a CIA měla zajistit, aby to bylo odstraněno.“*

Skutečnost je taková, že celá kauza prezidenta Bushe ohledně Iráku byla lež a CIA se podílela na jejím šíření. Jediným účelem této lži bylo vyvolat v Kongresu a americkém lidu strach, že Irák, a zejména jeho vůdce Saddám Husajn, je hrozbou hodnou války.

„Rok za rokem,“ pronesl Bush, *„Saddám Husajn vynakládá obrovské úsilí, utrácí obrovské částky a podstupuje velká rizika, aby vyrobil a udržel zbraně hromadného ničení. Ale proč? Jediným možným vysvětlením,“* odpověděl Bush na svou otázku, *„jediným*

možným použitím těchto zbraní je ovládat, zastrašovat nebo útočit. S jadernými zbraněmi nebo plným arzenálem chemických a biologických zbraní by Saddám Husajn mohl obnovit své dobovačné ambice na Blízkém východě a způsobit v tomto regionu smrtící chaos.“

„A tento Kongres a americký lid si musí uvědomit další hrozbu. Důkazy ze zpravodajských zdrojů, tajná komunikace a výpovědi osob, které jsou nyní ve vazbě, ukazují, že Saddám Husajn napomáhá a chrání teroristy, včetně členů Al-Káidy. Tajně a bez otisků prstů by mohl teroristům poskytnout jednu ze svých skrytých zbraní nebo jim pomoci vyvinout vlastní.“

Před 11. zářím mnozí ve světě věřili, že Saddáma Husajna lze zadržet. Ale chemické látky, smrtící viry a stínové teroristické sítě není snadné zadržet.

Představte si těch 19 únosců s jinými zbraněmi a jinými plány, tentokrát vyzbrojených Saddámem

Husajnem. Stačila by jediná lahvička, jediný kanyst, jediná bedna propašovaná do této země, aby nastal den hrůzy, jaký jsme ještě nezažili.

Uděláme vše, co je v našich silách, abychom se ujistili, že tento den nikdy nenastane.“

Poté prezident přešel k jádru své prezentace o Iráku. „Spojené státy požádají Radu bezpečnosti OSN, aby se 5. února [2003] sešla a zvážila fakta o pokračujícím vzdoru Iráku vůči světu. Ministr

zahraničí [Colin] Powell předloží informace a zpravodajské údaje o nelegálních zbrojních programech Iráku, o jeho pokusech skrýt tyto zbraně před inspektory a o jeho vazbách na teroristické skupiny.“

Prezident se díval do kamery a přímo oslovil americký lid. „*Budeme se radit,*“ řekl, „*ale ať nedojde k nedorozumění: Pokud Saddám Husajn v zájmu bezpečnosti našeho lidu a míru ve světě plně neodzbrojí, povedeme koalici, která ho odzbrojí.*“

Zadíval jsem se na televizní obrazovku a udělalo se mi špatně od žaludku. Prezidentův projev byl složený ze lží. Samé lži.

Vynaložil jsem veškerou svou energii na to, abych tyto lži vyvrátil, ale marně. Moje země byla na pokraji války na základě slov, o kterých jsem věděl, že jsou lživá, a já už jsem nemohl udělat nic, abych tomu zabránil.

Scott Ritter

Poznámka editora

Jakákoliv podobnost se současnou administrativou USA je čistě náhodná. A jen tak mimochodem, jaké sankce byly uvaleny na USA za tento válečný akt agrese? Vzpomene si někdo? Já ne.

How I Tried to Prevent the 2003 US Invasion of Iraq, and Why I Failed vyšel na Globe and Mail 31.1.2023. Překlad Zvědavec.

Převzato Zvedavec.org

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST

Sdílet: